

2 НАДЗЁННАЕ АГІТАЦЫЯ... ПА ЗАКОНЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Савет можа разглядаць таксама спрэчкі, якія ўзнікаюць падчас асвятлення ў СМІ дзейнасці кандыдатаў у дэпутаты. Акрамя таго, мы можам даваць рэкамендацыі і заключэнні. Пры гэтым апошняе слова ў любой спрэчцы заўсёды застаецца за ЦВК.

— **Наколькі больш складана сачыць за парадкам правядзення агітацыі ў СМІ ў час шырокага доступу да інтэрнэту?**

— Работа стала больш складанай з-за таго, што з’явілася шырокае поле для ахопу і маніторынгу. Міністэрства інфармацыі і Назіральны савет гэтую работу праводзяць. З улікам таго, што ў нас ёсць папулярныя рэсурсы, на якіх часцей за ўсё грамадзяне абменьваюцца думкамі не толькі ў момант выбараў, але і ў любы іншы час, менавіта яны і аналізуюцца ў першую чаргу. Але трэба разумець, што закон аб СМІ для ўсіх аднолькавы і адпаведна ўсе артыкулы закона распаўсюджваюцца на інфармацыйныя рэсурсы ў інтэрнэце, за выключэннем пытанняў рэгістрацыі. Таму ў нас з пункту гледжання заканадаўства аднолькавы падыход да назірання за ўсімі відамі СМІ, незалежна ад таго, друкаваныя яны, электронныя або тэлевізійныя.

Варта адзначыць, што сацыяльныя сеткі ахапіць досыць складана. Але пакуль што асаблівай агітацыйнай актыўнасці там не працягнецца.

— **Якія СМІ (інтэрнэт, друк, радыё, тэлебачанне) сёння найбольш папулярныя для вядзення агітацыйнай дзейнасці сярод кандыдатаў у дэпутаты?**

— Друкаваныя СМІ, радыё і тэлебачанне сёння пакуль яшчэ застаюцца найбольш актыўнымі крыніцамі агітацыі, аднак інтэрнэт «наступае», і яго нельга здымаць з рахункаў. Варта таксама адзначыць, што, згодна з Вы-

барчым Кодэксам Рэспублікі Беларусь, дакладна размеркаваны аб’ёмы інфармацыйных паведамленняў і час для правядзення бясплатнай агітацыі сярод насельніцтва ў СМІ. Усё гэта прапісана ў Палажэнні аб парадку выкарыстання сродкаў масавай інфармацыі кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання, якое прынята ЦВК. У ім вызначаны друкаваныя СМІ, у якіх кандыдат можа апублікаваць перадвыбарную праграму. Таксама там пазначана, што кандыдатам у дэпутаты прадастаўляецца эфірны час для тэледэбатаў і для выступленняў на радыё і ТБ. Гэта зроблена для таго, каб ураўняць доступ кандыдатаў да СМІ і зрабіць выбары максімальна аб’ектыўнымі.

— **А калі ў кандыдата ёсць старонка ў сацыяльнай сетцы, на якой ён вядзе агітацыю сярод сваіх падпісчыкаў, ці будзе адбывацца назіранне за ёй?**

— Кандыдату ў дэпутаты не забараняецца выкарыстоўваць сацыяльную сетку пры ўмове, што ў агітацыйную дзейнасць не будуць уключацца матэрыяльныя сродкі. Можна параўнаць гэта з тым, як праводзяцца агітацыйныя пікеты на вуліцы ці як некаторыя наведваюць дамы патэнцыйных выбаршчыкаў. Хтосьці гэта робіць, а хтосьці — не. У выпадку, калі ў агітацыю ў сацыяльнай сетцы ўключаюцца сродкі, то гэта павінна быць зроблена афіцыйна, бо на правядзенне агітацыі, згодна з законам, ствараецца фонд у памеры 1000 базавых велічынь, што сёння складае 21 тысяччу дэнамінаваных беларускіх рублёў. Дарэчы, выкарыстоўваць сродкі гэтага фонду можна на правядзенне агітацыі ў любым СМІ і ў любым аб’ёме. Гэта значыць, кандыдат можа выдаткаваць усе сродкі фонду на агітацыю, скажам, у газеце, не звярта-

ючыся да паслуг радыё або тэлебачання. Галоўнае — не выйсці за ліміт вызначаных законам сродкаў.

Таксама не трэба мэтанакіравана сутыкаць супрацьлеглыя пункты гледжання і ствараць канфліктныя сітуацыі. На мой погляд, выбарчая кампанія мусіць праходзіць максімальна аб’ектыўна і справядліва пры асвятленні яе журналістамі.

— **Чаму ў Савет не ўвайшлі прадстаўнікі прыватных СМІ і БАЖ?**

— Яны першапачаткова не падалі заяўкі ў ЦВК. Міністэрства інфармацыі накіравала свае прапановы ў ЦВК, і яны былі разгледжаны і задаволены. Ужо пасля разгляду прапановы ў Цэнтрвыбаркаме міністэрства накіравала свой запыт і БАЖ. Чакаецца, што ў бліжэйшы час ЦВК прыме рашэнне аб тым, ці будуць уключаны прадстаўнікі Беларускай асацыяцыі журналістаў у склад Назіральнага савета.

— **Якія рэкамендацыі для СМІ і кандыдатаў у дэпутаты вы можаце даць падчас перадвыбарнай гонкі: што неабходна рабіць, а чаго трэба пазбягаць?**

— Кандыдатам у дэпутаты варта памятаць пра тое, што напісана ў артыкуле 47 Выбарчага Кодэкса Рэспублікі Беларусь. У любым асяроддзі распаўсюджвання інфармацыі неабходна выконваць умовы артыкула. Агітацыйныя перадвыбарныя матэрыялы, агітацыйныя матэрыялы па рэфэрэндуме, выступленні на сходах, мітынгх, у друку, па тэлебачанні, радыё не павінны ўтрымліваць прапаганды

вайны, заклікаў да гвалтоўнай змены канстытуцыйнага ладу, парушэння тэрытарыяльнай цэласнасці Рэспублікі Беларусь, абразаў і паклёпу ў дачыненні да службовых асоб Рэспублікі Беларусь, кандыдатаў у Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, у дэпутаты. Таксама забараняюцца агітацыя ці прапаганда сацыяльнай, расавай, нацыянальнай, рэлігійнай ці моўнай перавагі, выпуск і распаўсюджванне паведамленняў і матэрыялаў, якія абуджаюць сацыяльную, расавую, нацыянальную ці рэлігійную варожасць. У выпадку невыканання гэтых умоў прымяняюцца меры, у тым ліку і да СМІ.

Усім журналістам і кіраўнікам СМІ, якія займаюцца асвятленнем перадвыбарнай кампаніі і размяшчэннем агітацыйных матэрыялаў кандыдатаў у дэпутаты, варта абавязкова азнаёміцца з артыкуламі 45, 46, 47 Выбарчага Кодэкса Беларусі.

Таксама не трэба мэтанакіравана сутыкаць супрацьлеглыя пункты гледжання і ствараць канфліктныя сітуацыі. На мой погляд, выбарчая кампанія мусіць праходзіць максімальна аб’ектыўна і справядліва пры асвятленні яе журналістамі. Але перш за ўсё варта выконваць закон і пастановы ЦВК. Усім кіраўнікам СМІ я таксама раю праводзіць семінары са сваімі журналістамі, каб яшчэ раз абмеркаваць пытанні правядзення агітацыі ў перыяд выбараў.

Што тычыцца кандыдатаў у дэпутаты, то, улічваючы, што гэта выбары ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу і кандыдатаў чакае барацьба за галасы выбаршчыкаў пэўнай акругі, на мой погляд, вельмі важна весці агітацыйную дзейнасць у рэгіянальнай прэсе. Гэта значыць, выкарыстоўваць СМІ там, дзе агітацыйныя матэрыялы будуць даходзіць да патэнцыйнага выбаршчыка.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. *Kryzhevich@zviazda.by*

МНС: УРАГАНЫ ПАКАЗАЛІ БЕСКЛАПОТНАСЦЬ ЛЮДЗЕЙ

Першая палова мінулага тыдня азмрочылася для краіны ураганамі і моцнымі ліўнямі. Пад самыя магутныя ўдары стыхіі па чарзе трапілі Шаркаўшчына, Дзяржынск, Мінск, Смалявіцкі раён... Шквалісты вецер паваліў безліч дрэў, пазрываў дахі з дамоў. Ліквідацыя наступстваў разгулу стыхіі ідзе і дагэтуль.

— Як толькі сіноптыкі абвешчаюць аб патэнцыйна небяспечных прыродных з’явах, мы заўжды пра гэта папярэджваем людзей і даём канкрэтныя рэкамендацыі аб правільных паводзінах, — паведаміў міністр па надзвычайных сітуацыях **Уладзімір ВАШЧАНКА**. — Але шмат хто з людзей прадэманстраваў сваю бесклапотнасць. Вось раілі напярэдадні не паркаваць аўтамабілі пад дрэвамі. Хтосьці не прыслухаўся да нашых парад, а стыхія гэта не даравала. Цяпер думаюць, што за ўвесь урон мусіць плаціць нехта іншы, напрыклад дзяржава. Трэба ж і самім быць больш абачлівымі. Дзяржава, безумоўна, дапамагае, і мясцовыя рыкаванаўчыя камітэты прымаюць рашэнні аб кампенсаванні ўрон. Але мушу адзначыць, што тыя, хто застрахаваў сваю маёмасць не толькі абавязкова, але і добраахвотна, атрымліваюць амаль стапрацэнтную кампенсацию шкоды. Вось толькі, калі стаіць добрае надвор’е, пра тое чамусьці забываюць і хочуць на гэтым ссканоміць.

Міністр зазначыў, што падчас разгулу стыхіі абстаноўка заставалася кантраляванай.

— Усе неабходныя захады рабіліся без залішняй бюракратыі. Пашкоджаныя жылыя будынкі і гаспадарчыя пабудовы аднаўляліся аператыўна. І цяпер будаўнічыя матэрыялы выдаюцца тым, хто мае ў гэтым патрэбу. З дзяржаўнага рэзерву іх было адпушчана на суму 400 тысяч дэнамінаваных рублёў.

Галоўнае, што падчас стыхій не гінуць людзі. Разам з тым «фокусы», якія выкідвае надвор’е з часоў сумнавядомага «Хаўера» ў сакавіку 2013 года, дапамагаюць яшчэ больш удасканальваць працу Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Да таго ж ратаўнікі раяць карыстацца спецыяльнай праграмай для смартфонаў «МЧС: помощь рядом!», які ўжо спампавалі на свае мабільныя прылады каля 12 тысяч чалавек. Яна вас загадзя папярэдзіць аб патэнцыйна небяспечных з’явах надвор’я і падкажа, як правільна паводзіць сябе ў разнастайных надзвычайных сітуацыях. Бясплатная праграма даступная ў краме Google Play.

Валяяр’ян ШКЛЕННИК.

■ Сітуацыя

«ЯК ТОЛЬКІ ПРЫБЫЛІ РАТАВАЛЬНІКІ, ЛІСТ БЛЯХІ ЎПАЎ З ДАХУ»

Начальнік Гродзенскага абласнога ўпраўлення МНС Сяргей ШПАРЛО выказаў падзяку Алене СІНКЕВІЧ за прайўленую ёй неабыхавасць у сітуацыі, якая пагражала жыццю і здароўю людзей.

Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА

18 ліпеня ў Гродне на плошчы Савецкай распачаў работу школьны кірмаш, у якім удзельнічае і індывідуальны прадпрымальнік Алена Сінкевіч. У той дзень яна гандлявала школьнымі прыладамі, аднак прыйшлося паклапаціцца і пра іншае. У 16 гадзін 15 хвілін у цэнтр аператыўнага кіравання абласнога ўпраўлення МНС наступіў трывожны званок. Алена Сінкевіч паведаміла, што ёсць пагроза падзення ліставой блыхі з даху будынка гасцініцы «Нёман». Моцным ветрам ліст сарвала з мацавання і ён ляжаў на даху проста над уваходам у рэстаран.

— Як толькі ратавальнікі прыбылі на месца і нацягнулі стужку, ліст блыхі ўпаў з даху. Зразумела, якія наступствы маглі здарыцца, калі б Алена Сінкевіч не правяліла актыўную жыццёвую пазіцыю, — зазначыў Сяргей Шпарло. — Дзякуй ёй і ўсім грамадзянам, якія, стаўшы відавочцам сітуацыі, што пагражае жыццю і здароўю людзей, своечасова праінфармавалі службу ратавання. Прыемна, што такіх прыкладаў неабыхавасці становіцца ўсё больш. Дзякуючы ім, у прыватнасці, сёлета ўдалося ў пачатковай стадыі ліквідаваць шэраг узгаранняў сухой расліннасці, пазбегнуўшы буйных пажараў, якія маглі б закончыцца знішчэннем домаўладанняў і гаспадарчых пабудов.

Нават тое ж пакрыццё даху ў выпадку прыроднага катаклізму становіцца сур’ёзнай пагрозай людзям. Як гэта здарылася надаўна ў Гродне, калі ліст шыферу, што ўпаў з даху будынка, моцна траўміраваў жанчыну.

Сяргей Шпарло падарыў Алене Сінкевіч кнігу «Старонкі гісторыі пажарнай службы» і запрасіў яе на прафесійнае свята беларускіх ратавальнікаў, якое адзначаецца 25 ліпеня. У гэты дзень у парку імя Жана Эмануэля Жылібера і на плошчы Леніна для жыхароў і гасцей горада над Нёманам пройдуць выстава тэхнікі, гульні, конкурсы, канцэрт эстрадна-духавага аркестра МНС і юных вакалістаў. А маладыя ратавальнікі прысягнуць на вернасць Радзіме.

Барыс ПРАКОПЧЫК. *prapochik@zviazda.by*

■ Дыялог бізнесаў

ВАЖНЫ ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ПАДЫХОД ДА КОЖНАГА РЫНКУ

Інструменты прасоўвання беларускай прадукцыі павінны быць інавацыйнымі і рознымі на індывідуальны падыход да кожнага рынку, адзначаў намеснік старшыні Беларускай гандлёва-прамысловай палаты **Уладзімір УЛАХОВІЧ** на сустрэчы беларускіх дыпламатаў і кіраўнікоў прадпрыемстваў краіны. Гэта тычыцца таксама і шырокага выкарыстання магчымасцяў інтэрнэту. Акрамя таго, ён выказаў меркаванне, што бізнес-супольнасць сумесна з гандлёва-прамысловай палатай, дыпламатычнымі місіямі краіны павінны аб’яднаць свае сілы ў прасоўванні айчынных прадукцыі. Таксама падчас мерапрыемства паслы і прадстаўнікі дзелавых колаў абмяркоўвалі найбольш важныя пытанні пашырэння экспарту беларускай прадукцыі.

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Ізраілі Уладзімір СКВАРЦОЎ адзначыў, што рынак Ізраіля для Беларусі вельмі цікавы па шэрагу экспартных кірункаў.

«За пяць гадоў тавараабарот з Ізраілем павялічыўся ў 2 разы. Аднак яго аб’ём усё яшчэ досыць невялікі і складае каля 130 млн долараў. Значную частку ў нашым экспарце складаюць камп’ютарныя, фінансавыя, транспартныя паслугі», — адзначыў Уладзімір Скварцоў.

Усяго за першыя 5 месяцаў сёлета экспарт беларускіх тавараў склаў у гэтую краіну 13 млн долараў, паслуг — каля 7,7 млн долараў. Ізраіль інвестуе ў аграпрамысловы комплекс, інфармацыйныя тэхналогіі, збор і ўтылізацыю адпрацаваных машынных маслаў, у будаўнічую сферу нашай краіны.

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Славакіі Ігар ЛЯШЧЭ-

НЯ расказаў пра планы па нарошчванні прысутнасці нашых малых і сярэдніх прадпрыемстваў на рынку Славакіі. Туды з Беларусі цяпер актыўна пастаўляецца прадукцыя «Гомсельмаша» і «Амкадора», таксама ёсць дылеры для прадпрыемстваў сярэдняга аб’ёму вытворчасці, і ўжо знойдзены дылеры для «Лідаграпраммаша» і «Бабруйскаграммаша». Акрамя гэтага, важнай сферай застаецца гуманітарнае супрацоўніцтва. У бліжэйшы час цесная кааперацыя будзе ажыццяўляцца ў галіне турызму, адукацыі, навукі і культуры.

Супрацоўніцтва са Славакіяй мае вялікае значэнне яшчэ і дзякуючы створанаму там сумеснаму цэнтру сертыфікацыі беларускай прамысловай прадукцыі для адпаведнасці патрабаванням еўрапейскага рынку. Гэта дазволіць істотна пашырыць спіс беларускіх тавараў, якія адпавядаюць усім нормам і патрабаванням ЕС.